

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indült BÉTSBŐL Szombaton 10. Novemb. 1787.

Az Austriai Birodalmokból.

A' Múrs egén minden-felől öszve-gyült fellegek még sem oszlanak, sőt napról napra szaparadnak és meny-dörgéssel fenyegetődnek; mert noha majd minden tudósítások láttatnak-is egymással ellenkezni, mindazonáltal a' szemmel látó nagy készületekből, mellyek még máig-is szuntelen tétetnek, azt akarják némely Politikusok magokkal el-hitetni, hogy az Austria és Török Ország felett öszve-gyült fellegek bizonyoson menydörgélek után fogják a' békeesség eget tiszta napfényre deríteni. Még a' maga partjain kívül járt Duna a' maga árjai közé tökéletesen bé-nem

költözött vala a' múlt hétfőn, midőn az Auszriai *Márs* tüzet gyújtogató *Pattantus* Seregnek harmadik része is hadi szekerekre rakadik vala, hogy virratta előtt másnap Magyar-országba indulhasson, és ezeknek már egész *Stább*-jok Magyar-országban vannak. Szüntelen mennek a' bé-fedett hadi szekerek Bétsből, és azt mondják, hogy a' végső széleken őrizetben álló F. Ts. Katonák számára készített a' tsizimának való *Bagaria* bort *Tseh*-országban 's *Bavariában* olly véggel, hogy még a' télég ezekből tsizimát kaphassanak a' Katonák; ebből azt akarják némellyek kihozni, hogy még a' télen bizonyoson lenne, a' hideget szenvedni nem tudó *Törökökkel* valami. Azon 40 ezerből álló Seregnek, melyet F. Monárkhánk a' maga részéről öfzve-gyűlt Táboraán kívül a' F. *Muszka* Tsászárnénak adandó, fő-igazgató Vezére *Feldmar*-al *Leutenánt Klairfait* fog lenni. *Gallitziában* a' *Tseh*-országban fekvő *Regementek* számára 800 *Rékrutákat* szedének öfzve, hogy-ezek a' télen fegyvert fogni tanuljanak, és ezen *Katona* szedés nem tartozik azon közönséges *Katona* szedéshez, melyet úgy bezzéllenek, hogy a' jövő *Januariusban* fogna itten meg-esni. Az iratik egy közönséges *Levélben*, hogy a' *Tsászár Húszár Regementje* a' múlt hónapnak 24-dikén *Tarnovba* és *Resovba* *Gallitziába* meg-érkezett, és az *Erdödi* és *Barko* *Húszár-sergei*, a' *Levener* könnyü lovos-sergével Magyar-országból nagy sebességgel a' felső-*Sléfiái* szélekre visszamentenek. — Tegnap előtt 9 és 10 ora között egy néhány 100 hadi-hámos lovak szemléltetnek vala Bétsben a' külső városban, melyek már készen valának, hogy a' bé-fedett Tábora-szekerekbe bé-fogattassanak és induljanak. — Egy *Muszka* *Generálisról* iratik, hogy a' Magyar-országi Tábora-hoz váratik egy szabad-akarattól

ből szabad-nyereségért szolgáló fereggel, ki minden órán meg-érkezne. — Azoknak a' Hadi-Tiszteknek száma, kik a' Magyar-orzági Táborba kéreznek vég-hetetlen. Ezek között igen sok nagy Familiából való ifjak találhatnak és Hertzeg *Ifenburg*-is köztök van. Azt olvassuk a' Német levelekből, hogy ezen Tábornál 2 Divízió *Staab Dragonyos* és 100 főből álló (Spion) kémlelő Sereg is fogna fel-állítatni. — Bétsben sokon vagynak olyanok, kik 100-ba fogodnak edgyért, hogy edgyik részről Frantzia-ország ellen, más részről pedig Anglia és Pruszfia ellen az ujj-efztendőben hadat indittanak. — Generál *Splényi* minden órán váratik Lembergbe, az onnan jött levelek szerént, hogy a' mostani fő Vezér Hertzeg *Koburnak* vezéri helyét foglalja, ki minden órán indulandó a' Magyar-orzági Táborhoz. — Itt a' közönséges levélből olvassuk, hogy Magyar-orzágon szabad Katona szedő verbunkok állottanak volna-fel, mellyek által az ifjak hitelt fellyülmúló sokosággal adják magokat az hadi-életre, F. Királyok' és kedves Hazájok' szolgálatajára. Ezt a' mi E. Olvasóink jobban tudják mint mi; azért fognak bennünket tudósítani ha nem igaz. Octoberrel a' *Baratta András* Lottériáról volt Privilegiuma-is már el-múlt, és ennekutánna a' Lottéria a' F. Ts. és K. Kintses-tár részéről igazgattatik, az előbbeni mód szerént, nem sok változással. — Bétsben azt akarják némelleyek tapasztalni, hogy a' Pétervárából vett utólsó levél után minden Austriai hadikészületek ferényebben és sokkal keményebben folynak. Azolta még egy néhány Regementek vettének parantsolatót, hogy siettséggel a' Magyar-orzági Táborhoz induljanak. A' nagy Tábor Fő-igazgató-veére Gr. *Lásci* a' minden órán lehető indulásra készen

vagyon, és 31 Udvari tselédeket fog a' maga szolgálatjára vinni. Az Auszriai Belgiumi Tábor is 1-ső Novemberre tsatázó lábra állittatott. Gr. Trautmaunsdorf a' múlt hónapnak 22-kén Brüszzelbe megérkezett; ki Gr. Muraitól a' Kormányt kezéhez vette. Gr. Murai a' Monárkhától 12 ezer forintokkal ajándékozott-meg (a' mint a' Német Levelek írják) és egész fizetése meg-maradott. — Egy kis Könvetske jöve nem régibe a' Bétsi Világ eleibe, illyen titulus alatt: *Mária Thérésiának e' Világra való viszsza térése*; melyben a' bölcs JOSEF igazgatását a' fenn említett meg-bóldogulással öszve-hasonlítván, a' mostani igazgatás modja Pálmát nyer a' vólt igazgatás modjától. — Azt olvassuk egy levélből, hogy Belgrádnak oltalmazására Vidinnél 50 ezer Torokok fekszenek Táborban, és midön itt a' Torokok közönfégesen meg-tudták, hogy a' F. Ts. Tartományokból ennekutánna semmi Gabona ki-vitel meg nem engedtetnék, azólta fokkal mérgefesbb szemekkel nézik a' Kereszényeket. — A' Tábori Patika a' múlt héten le-indúlt Magyar országra, és mondják, hogy a' Tábori Kintzellária-is indul a' jövő héten.

Német-ország. A' Kfelsi 's több már fe'yebb meg-nevezett Német-országi a' Hannóveraiakkal edgyben foglaltatott Sergeken kívül újjra az a' hir eredett, hogy Báro Beting Ur rendelést vett vólna, hogy a' Baváriai Monáchiumi Választó Udvarral Ánglia részéről Segítő - Elgyezést kössön; ennek következtét láthatni már a' közönféges Ujjág levelekben is, mely-szerént azon Ánglus boldon lévo *Vigyázó-sereghez*, Hildesháimnál, annak ölzve-gyülés nek helyén 10 ezer Palatinátus béliek és 12 ezer Báváriaiak, foglaltatnak. Hát a' Saxoniai választó Fejedelemségben lévő katonáknak mozgása mire való? Minchogy az

ez iránt való vélekedéseik a' Politikusoknak nem vét csak annyira-is a' valósághoz, mint annak a' Juhász-nak, a' ki Juhász pajtátságát a' hóldba látta volt nyáj-ját legetetni fűrűjálva a' szeretője mellett; erről tehát halgatunk mind addig, míg bizonyosabb hirt halunk. Ha meg gondolja az ember Német-orzágnak mostani állását, nagy vakmerőség-is volna, a' Státusoknak csak a' szemetinn vakargáló minden Politikusokának, az iránt való értelmét, hogy ez vagy amaz Német Fejedelemnek valami észre vehető készülete mire tzelezzon, ki hirdetni. Az az *Edgyezések* a' Német-orzági Fő-Rendeknek, mely II-dik Friederikhnek utolsó esztendejében állott fell, azt mondja Gr. Hertzberg II-dik Friederikh Vilhelm' Uralkodása I-ső esztendejének Historiájában, nagyobbára a' mostani Uralkodo Királynak munkája. Ezen maga-is a' meg-nevezett Gr. a' Királynak oltalma alatt munkálodott mind azon szempillantásig, míg annak egészszenn való be-vegeztetését Juliusbann 1785-ben az akkori környül-állások magokkal hozták. Ennek közöni Német-ország, régi valóságos állapottyának eldölhetetlen fenn állását, melynek tökéletes erőségére, Királyi Székébe való ülte után is a' Király minden szükséges dolgot el-követett. — Nem bizonyos még hogy valyon a' Monárkha a' Hóllandiai Tartományoktól, a' békeféség visszfa állittása végett tett nagy költségeknek meg fordittását kívánna e'; vagy pedig mint némelyek erősítik nem kívánna semmit, hanem az ő meg-edgyezések által edgy Nap-keleti Indiai Kereskedő-társaságot fogna fell állittani. — A' Pruszszus Huszárok ennekutanna veszfzö nélkül való vont júkú fegyvert fognak viselni, mely két olyan meszfze szólgál mind az eddig volt közönséges Karabély: az ehez való töltő veszfzöt pedig mely nem
holz-

hoszszabb edgy Pisztoly veszfzönél, viselik a' Kara- bély szilján; ilyen némü fegyverek készítettének már, a' Postdái Fegyver-Fabrikába. Berlinbe az a' hir-is vagyon mintha nem volna az igaz, hogy az a' Sereg, mely még Hóllándiába vagyon ott fogna telelni, hanem az helyett, Ferdinánd Braunsvájgi Hertzeg, kí még most Berlinbe vagyon edgy Saxo- niai, Hannoverai, Braunsvájgi, Hafsiai és Anspachi katonákból álló Sereggel, fogna oda menni. Ezek a' Berliniek mintha mindent az ulyokból szopnának, azt- is akarják tudni, hogy a' Hóllándiai Helytartó Her- tzeg nagyobbik 15 esztendős Fejedelmi fija Amster- dámi Kommandánsnak fogná tétetni: ez itt ebben a' Városbann uly hivatal. Azon hajonak el-vétele alkalmatosságával fordult nyereségekből az Ében Ré- gimenttyebéli Huszároknak, melynek azoktól lett meg vételéről felyebb való Levelünkben-is emlé- keztünk volt, jútott minden köz-legénynek közzul- lők 200 Th. ki-vévén azt, a' mi a' Tiszteknek az il- lendőség szerént jutott belölle.

Anglia és Frantzia ország. Innét semmi újj hirek nem jönnek: úgy itélnek közönségesen az ahoz értők hogy az Angliai Parlamentumnak öszve-gyüle- sekor, mely már nem igen fokáig fog haladni, elé- gitetnek kí azok a' Politikúfok, kiknek tellyességgel nem tettik már tovább a' sötétbe való vakoskodás — Hóllándia. Az Amsterdái Lejdai 's más Hóllándia- béli városi Levelek, meg edgyezölög panaszolkodnak a' közönséges Tárfaságnak még máig sem szunó pusz- tulásán. Az ifju emberek sereggel mennek Rysselbe mint meg határozott egyben gyuléseknek helyére, és ott Frantzia szolgálatra állanak. Amsterdamból töb- benn mint 2 ezerenn, mind gazdag személyek töb- nyire,

nyíre, nyomultanak meg Antverpiábann 's más Városbaibann A. Belgiumnak. — Az Utrechti *Rendek* az Hóllandiai *Közönséges Rendeknek* jelentést tettek az iránt, 1-ször hogy mivel az Anglus és Berlini Udvarok, az Közön. Tárfaságnak veszedelmes környülállásai között, magokra vették azt a' terhet, mely a' békeesség visszsa-szerzésével edgybe volt kötve, tehát jó volna a' meg-nevezett Udvarokkal olyan forma, de mindenben a' K. Tárfaságnak jóvá-
ra tzelőző, oltalmazó edgyezést, a' milyen volt ez előtt a' Frantziával, kötni. 2-ször hogy a' Pruszus Királynak ezen szándékok iránt előre jelentést tévén, az egészsz Tartománynak nevébe hálálnák meg ahoz mutatott oltalmát. 3-ször fel-tették azt-is kérdésül, hogy valyon nem volna-é jó a' Prusius Seregnak edgy részét magoknál meg-tartani, és e' végre a' Királyhoz folyamodni, hogy edgy darab időre edy néhány Régimentet a' K. Tárfaság földgyára és hűfégre által adna. — A' K. Tárfaságnak külső ügyes bajos dolgait folytato *Rendek* azon vagnak hogy mennél szorosabbban lehet utánna járjanak, mitsoda rendelésből esett volt a' Frantzia Ágyúzó Sereg edgy részének, a' K. Tárfaságnak földgyére alattomba való bé-jövedele, és hogy a' Frantzia Udvarnál lévő Hóllandus Követ tenne a' Királynak jelentést az iránt, hogy a' K. Tárfaság igen meg indult azon, hogy az ő Felsége Kegyelmeességével olyan nagy visszsa élés tétetett, hogy a' maga Seregét Hóllandianak földgyére küldgye, a' nélkül hogy a' Rendek azt kívánták volna: mely szerént kéntelenítettnek kérni ő Felségétől, hogy adja tudtokra, ki által kéretett legyen ezen segittség. — A' Muszka Tsáfár-nénak, a' Lengyel-orfzágból jött hírek szerént, még ezen Orfzágtól válasz nem adatott azon kérésére, hogy

hogy meg nevezett bizonyos helyén annak, a' Tá-
 bor számára való Elés Házat építtesen. — A' Sku-
 tari Bafa, kiről Európának minden Ulyság-levelei-
 benn az a' hír tétetett volt közönségesse, hogy kéz-
 be került és a' feje Konstantinápolyba vitetett, ke-
 ményen viseli magát még ma-is és oltalmazza egész
 bátorsággal. Közelebről az el-múlt hólnapnak utól-
 fő felén, minekutánna a' Tsászártól ellene küldetett
 Bafa, a' vár alá a' föld alatt áfatott ostrom által nem
 mehetett volna elé annak meg vételében, éjzakanak
 idején 1000 lajtorjákat parantsolt az erőségnek kö-falai
 mellé állittatni, mint ő maga gondolta alattomban,
 hogy más nap jó reggel a' Városnak meg-vivásához
 kezdessen: ezt a' Skutári Máhúmed észre vette, a'
 lajtorjákat még azon éjzaka horgokkal bé-szedette:
 Néki fok esztendokre való élése vagyon: nagyon két-
 tséges hova intéztetett legyen ezen vitéz embernek fel-
 tett tzelya, vagy melyik mesterséges Europai fogások
 közzé tartozzék. — Minthogy Bukkovina a' más
 Tsászári örökös Tartományok között igen kevésse
 népes, erre nézve, azt halyuk, hogy 90 Német
 Familiák küldetnének oda, hogy a' földnek mivelői
 szaparodjanak. — Ugyan innét tudósittatunk, hogy
 minekutánna Tsászári Rémondázo Oberstlájtinánt Ka-
 valár Ur Molduvában 1500 darab lovakat a' Galli-
 tziai Régimentek számára meg-alkudván, 4000 Ara-
 nyokat már előre meg-is fizetett volna, meg-érkezvén
 Jáfsiból a' Bafa, semmi módon meg-nem engedte, az
 említett lovaknak Moldovából való ki-vitelét, és ke-
 mény parantsolatot adótt ki, hogy minden a' meg-
 nevezett Obr. Urnak az előre ki-fizetett pénzt hiba-
 nélkül, halálos büntetéssel való birság mellett, visz-
 sza fizesse.